

Varnostni svet ZD Slovenija sklenila predsedovanje

Slovenija je v ponedeljek, 30. septembra, sklenila predsedovanje Varnostnemu svetu ZN in predala stafeto Švici, ki predseduje v oktobru. Pred koncem mandata nestalne članice za obdobje 2024–2025 bo Slovenija Varnostni svet vodila še decembra 2025. Ministrica za zunanje zadeve Tanja Fajon je za STA ocenila, da je Slovenija izjemno dobro opravila svojo vlogo, kar so priznale tudi tuje delegacije. Slovenija je bila članica Varnostnega sveta ZN že v letih 1998 in 1999, ko je prav tako dvakrat predsedovala najpomembnejšemu organu ZN s 15 članicami, vendar še nikoli doslej v najbolj

napornem mesecu, ko poteka splošna razprava svetovnih voditeljev ob začetku novega zasedanja Generalne skupščine ZN. Vsaka država, ki septembra predseduje Varnostnemu svetu, v času splošne razprave organizira posebno odprto zasedanje na temo, za katero misli, da je najbolj aktualna ali pomembna. Slovenski diplomati so se odločili za temo voditeljstva za mir, ker so želeli spodbuditi razpravo o delovanju Varnostnega sveta v času velikih delitev in kriz. Poglavitna med slednjimi je zlasti ruska agresija na Ukrajino, in čeprav je vojn, kriz, vprašanj in delitev

še veliko več, je to prvič od ustanovitve ZN, da je stalna članica Varnostnega sveta tako grobo prekršila Ustanovno listino ZN z napadom na sosednjo državo. Ukrajina je skupaj z Bližnjim vzhodom, Sudanom in drugimi krizami po svetu sicer že dlje časa stalnica na dnevnem redu Varnostnega sveta ZN in tudi septembra je bilo podobno, čeprav so v tem mesecu izstopali predvsem Izrael, Palestina in Libanon. Premier Robert Golob je vodil zasedanje Voditeljstvo za mir ter zasedanje o Ukrajini in Gazi, Fajon pa zasedanje o Libanonu.

S 1. STRANI Uvodnik Zakaj na slovensko višjo srednjo šolo?

Naše višje srednje šole skrbijo za usmerjanje, vsako leto pripravljajo dneve odprtih vrat in bodočim višješolcem pokažejo, s čim se bodo ukvarjali na novi stopnji, da bi dijakom dokazali, da šolanje na slovenskih šolah pomeni kakovostno šolanje. Včasih se sprašujemo, ali bi morala šola izbrati kako drugo marketinško strategijo in se bolje prodati. Pozabimo pa, da dijakov ne smemo zavajati in jim na dnevu odprtih vrat predstaviti popolnoma izmišljene učne ure. Gotovo se lahko šole še dodatno izboljšajo v tem, a to ne bo znižalo osipa. Dijakom moramo v resnici pokazati

pozitivne plati šolanja na slovenskih šolah, kot so manjši razredi, večja pozornost posamezniku, inkluzivnost ter kakovost učnega in neučnega kadra. Marsikdo sploh ne pozna te naše stvarnosti, zato moramo poskrbeti, da pridejo pozitivne plati slovenske šole v javnost. Po drugi strani pa moramo dijakom nuditi tako šolsko okolje, v katerem so sproščeni in v katerem se lahko naučijo še marsičesa novega poleg šolskega programa. Kakor lahko beremo v raziskavi *Izbira drugostopenjske šole z italijanskim učnim jezikom na Goriškem: vzroki, izkušnje in pričevanja* prof. dr. Maje

Mezgec, so nekateri starši izbrali šolanje na italijanski višji šoli, misleč, da bo imel/a tako sin/hči manj težav med univerzitetnim študijem. Bogatost slovenske višje šole je v tem, da dijakinjo in dijaka v resnici pripravi na življenje, na znanje vsaj dveh jezikov na nivoju C2–C1 in enega na nivoju B2, kar je že nad evropskimi standardi znanja jezikov. Učencem in učenkam pa je treba poleg tega najbrž še dopovedati, da jih šolanje na slovenskih višjih šolah ne bo oviralo v življenju, temveč jih bo v resnici še bolj obogatilo in jim dovolilo prav tako kakovostno šolanje na vseh univerzah.

Ob 80-letnici mučeniške smrti Maša za p. Placida Corteseja

Ob 80-letnici mučeniške smrti duhovnika minorita p. Placida Corteseja (Cres, 1907 – Trst, 1944.) bo v Trstu v torek, 8. oktobra, ob 11. uri v cerkvi sv. Frančiška v Ul. Giulia 70 slovesno somaševanje. Z molitvijo za tega "mučenika zaradi molka in ljubezni do bližnjega" bo povezana prošnja, da bi bil kmalu prištet med blažene. Ta božja daritev sodi v tridnevno romanje v Trst in na Cres, ki ga prireja Italijanska minoritska provinca sv. Antona Padovanskega s sedežem v Padovi v sodelovanju s provincialno vicepostulaturu ter s slovensko in hrvaško minoritsko provinco. Somaševanje, ki bo deloma tudi v slovenščini, bo vodil tržaški škof msgr. Henrik Trevisi, ob njem bodo generalni vikar koprške škofije msgr. Slavko Rebec, provincialni minister slovenskih minoritov p. Milan Kos, tržaški škofov vikar za Slovence Anton Bedenčič, vicepostulator iz Padove p. Giorgio Laggioni in drugi duhovniki. V latinščini, slovenščini in italijanščini bo pela priložnostna moška skupina pod vodstvom prof. Bogdana Kralja. Tudi slovenski verniki so toplo vabljeni, da sodelujejo pri maši, saj je bil p. Cortese tesno in tragično povezan s Slovenci. Če je bil pred vojno priljubljen spovednik in

zelo uspešen urednik revije *Messaggero di Sant'Antonio*, ga je čas vojnega nasilja

in sovražstva potisnil še na drugačna področja dela, ki se ga je lotil zaradi ljubezni do bližnjega in čuta za pravičnost, ne zaradi ideoloških izbir. Pomagal je slovenskim in hrvaškim internirancem v fašističnem taborišču Chiesanuova v padovanskem predmestju in v drugih taboriščih, po zlomu Italije septembra 1943 pa številnim civilnim in vojaškim internirancem na begu, Judom, slovenskim, italijanskim in češkim preganjancem ter članom odporništv. To ga je stalo življenje, saj je bil 8. oktobra 1944 aretiran v Padovi in prepeljan v Trst. Kljub mučenju ni nikogar izdal in je sredi novembra 1944 izdihnil v "bunkerju" gestapa na Oberdankovem trgu. Sprva je bilo načrtovano, da bi bila maša v Rižarni, kjer so nacisti po vsej verjetnosti

sežgali Cortesejevo truplo in kjer je bila že leta 2003 slovesnost ob koncu škofijskega beatifikacijskega postopka. Zaradi obnovitvenih del v nekdanjem nacističnem taborišču pa bodo romarji Rižarno le obiskali po maši. Še prej bodo postali na Oberdankovem trgu. Avtobus z minoriti iz Padove in drugih samostanov v severni Italiji bo nadaljeval pot na Cres, kjer se je p. Placido Cortese rodil. V mestecu Cres bodo obiskali samostan in cerkev sv. Frančiška, pred katero je Cortesejev bronasti kip, njegovo rojstno hišo in župnijsko cerkev, kjer je bil krščen in kjer bo v sredo, 9. oktobra, somaševanje, ki ga bo vodil škof iz Krka, kapucin p. Ivica Petanjak. Popoldne se bodo peš podali do patru Corteseju zelo drage cerkvice svetega Salvatorja. V četrtek, 10. oktobra, bo še somaševanje v cerkvi sv. Frančiška v Cresu, ki ga bo vodil provincialni minister hrvaških minoritov p. Miljenko Hontić. Naj še omenimo, da bo za p. Corteseja na praznik Kristusa Kralja, v nedeljo, 24. novembra, še slovesno somaševanje v baziliki sv. Antona v Padovi. Kot gost minoritske province sv. Antona Padovanskega mu bo predsedoval ljubljanski pomožni škof msgr. Franc Šuštar.

Povejmo na glas

Potrebujemo res močne spodbude

Janez Povše

Upravičeno lahko pomislimo, da živimo v času, ko potrebujemo res močne spodbude. Nakopičilo se je kar nekaj pomenljivih težav, ki se krepijo in med katerimi nobena ne pojenja. Potrebujemo spodbude, ki naj nam dajo moč, da obzorje naše prihodnosti ne potemni, ampak se razpre v zeleno svetlobo. Potrebujemo spodbude zaradi na primer stisk v zdravstvu, kot so vse daljše čakalne vrste, kot je pomanjkanje zdravnikov in bolničarjev in kot je **podatek**, da ni malo oseb, ki nimajo osebnega zdravnika, da ne govorimo o izpadih bolnikov še posebej v prostorih prve pomoči. S tem v zvezi ni mogoče mirno mimo dejstva, da se osebno nasilje le stopnjuje, pri čemer se velja spomniti umorov žensk, žena in deklet ter vse pogostejših primerov, ko mladoletniki dvignejo roko nad svoje vrstnike in tudi odrasle. Potem je tukaj vse dražje življenje, kar povečuje število tistih, ki živijo na robu revščine, in to vse skupaj ustvarja neprijetno družbeno počutje. V ozadju tega vzdušja se povečuje razlika med bogatimi in revnimi, in to pomeni vse manj pravičnosti in vse manj skrbi za tiste, ki živijo bolj ali manj pozabljeni na robu. Nadalje nas vsako leto pestijo uničevalne podnebne spremembe, pri čemer še vedno ni videti odločnih ukrepov, da bi se počutili varni in bi ne bili ogroženi. In slednjič sta v teku dve kruti vojni, v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu, za kateri nihče ne ve, kdaj in kako se bosta končali,

saj napadalca vztrajata, nobena od velesil pa si resnično ne prizadeva za vzpostavitev miru in temu primernega sožitja. Skratka, vsesplošna neugodna situacija, sredi katere se nahajamo, nas obkoljuje in nam vse bolj preprečuje, da bi si izbrili široke in svobodne prostore naše vsakdanjosti in toliko bolj prihodnosti; to zagotovo obremenjuje splošno stanje nas dobesedno kliče, naj se dokopljemo do novih, dodatnih moči, da bo v vseh nas spet zaživelo svetlo prepričanje. Svetlo prepričanje, brez katerega ni mogoče ugledati srečne poti in ki nam je stalo ob strani vse do sedanjega nelahkega obdobja, sredi katerega živimo in za katero se zdi, da se zlepa ne bo od nas poslovilo in čez noč od nas odšlo. Katere torej naj bi bile in so res močne spodbude, ki jih potrebujemo, katere usmeritve naj nas dvignejo in nam podelijo novo večjo moč ali vsaj olajšanje? Zgodovina uči, da se je človek v preteklih težkih obdobjih v iskanju olajšanja v lastno škodo večkrat zatekal v nasilje, ko se je oklenil trde politične roke in to roko potem slepo podpiral pri nerazsodnem zaostrovanju razmer pri sebi doma ter v mržnji do drugih narodov. To seveda ni in ne more biti rešitev. Edina rešitev je v iskrenem zblizanju z vsemi, v prijateljstvu z vsemi, v solidarnosti do vseh, v zavzeti graditvi lepih medsebojnih odnosov z bližnjimi in sploh z vsemi, saj nam le lepi medsebojni odnosi ne glede na vse, kar nas muči, lahko podelijo svetlobo in srečo našega življenja, srečo in svetlobo življenja prav vseh ljudi.

Giovanni Montenero

ČERNIGOJEV POGLED

ČE POVEM – ČEPOVAN - Tudi goriški režiser Matteo Oleotto, avtor posrečenih nadaljevanke *Volevo fare la rockstar* in filma *Zoran, moj nečak idiot*, ki se dogajata v naših krajih, je bil na 6. mednarodnem uporniškem festivalu *Če povem* konec tedna po velikem šmarnu v Čepovanu na domačiji, iz katere izhaja Anton Špacapan Vončina, pobudnik festivala. Igre za otroke, debatni, filmski, glasbeni, gledališki, literarni in spominski "upori" (tudi goriško društvo Libera don Ciottija in Kraški ovčarji) ter odlična hrana in kapljica so priklicali veliko obiskovalcev z obeh strani meje v prelepo naravo. / Davorin Devetak, foto G. M.